

www.kleropol.pl

Wyprodukowano i wydano w Czechach przez:
EFKO karton s.r.o.
Dolní 347
592 14 Nové Veselí
Czech Republic

KLEROPOL

**Fakty z życia
Kościoła w Polsce**

Źródła do kart CUDA / Opatrzność

KOŚCIÓŁ W LICZBACH

8.000.000.000 to 8 MILIARDÓW ZŁOTYCH.

- Tyle rocznie, według wypowiedzi kardynała Nycza z roku 2013, potrzebuje Kościół na swoją działalność w Polsce.
- **6 miliardów** to „wsparcie ofiarowywane na tacę przez wiernych, a **2 miliardy zł** – wsparcie ze strony państwa” (cytat: Katolicka Agencja Informacyjna).
- Warto nadmienić, że jest to jedyna znana wypowiedź wysokiego hierarchy Kościoła, odnosząca się do kwot, jakimi obraca Kościół.

ZESTAWIENIE

30.807 – ilość duchownych Kościoła rzymskokatolickiego wg danych GUS.

10.263 – ilość parafii w Polsce

Dla porównania:

- **Sieć Żabka** (5.500 sklepów)
– 7,2 miliarda zł przychodów (2017), zatrudnia ok. 20 tysięcy osób.
- **Sieć Rossmann** (prawie 1.300 sklepów)
– 7,7 miliarda zł przychodów (2017), zatrudnia ok. 19 tysięcy osób.
- **Poczta Polska** (7.500 placówek)
– 6,3 miliarda zł przychodów, zatrudnia ponad 80 tysięcy osób.

Kościół katolicki znalazłby się więc wśród 40 największych firm w Polsce.

TAJNE przez POUFNE

Nie istnieją żadne oficjalne i całościowe dane dotyczące majątku i dochodów Kościoła w Polsce. Spróbujmy więc, opierając się na przytoczonej wypowiedzi kard. Nycza, zobrazować niektóre kwestie. **Jeżeli podzielimy kwotę 8 miliardów złotych na 10.263 parafii, to wynika, że:**

- **780 tysięcy złotych** – to kwota, jaką rocznie powinna dysponować każda parafia (przynajmniej teoretycznie).
- **259 tysięcy złotych** – tyle przypada statystycznie na jednego księdza rocznie.

JAK KOŚCIÓŁ ORGANIZUJE 2 MILIARDY ROCZNIE OD PAŃSTWA?

Oto kilka przykładów:

1. **66 milionów zł rocznie** – wg danych katolickiego portalu PCh24.pl (2014), koszt kapelanów w wojsku (**113**), straży pożarnej (**18**), policji (**19**), Straży Granicznej, SOP (dawniej BOR, **2** kapelanów), w więzieniach (**197**) i szpitalach (**1000**)
Ponadto:
 - w roku 2017 rozpoczęto rekrutację 70 kapelanów dla Wojsk Obrony Terytorialnej.
 - **9 kapelanów zatrudnia Krajowa Administracja Skarbowa** (zarobki od 2,4 do 7,4 tys. zł brutto miesięcznie)
 - Kapelani zatrudnieni są na etatach w koncernie Lotos, Tauron, Lasach Państwowych oraz Służbie Cywilnej itd.
2. **221 milionów zł** rocznie – dotacje do katolickich uczelni wyższych (2012)
3. **159 milionów zł** – Fundusz Kościelny (2017)

4. **1,5 MILIARDA złotych – koszt nauki religii w szkołach w roku 2018** (w 2017 było to 1,4 miliarda).
 - Według oficjalnych danych nauczaniem zajmuje się **21.700 osób** (średniorocznie).
 - Dzieląc 1,5 miliarda na 22.700 osób otrzymujemy 69 tys. zł rocznie na osobę, **miesięcznie 5,7 tys.**
 - W roku 2009 katechetami było **11.382 księży** diecezjalnych (wg oficjalnych danych kościelnych)
 - Wynika z tego, że roczny koszt utrzymania księży katechetów to 785 milionów złotych.
5. **446 milionów złotych** – kwota, jaką państwo wyłożyło w roku 2016 na Światowe Dni Młodzieży
6. **117 milionów zł** – koszt państwowego dofinansowania na budowę toruńskiego Muzeum “Pamięć i Tożsamość” im św. Jana Pawła II, którego współtwórcą jest fundacja Lux Veritatis (własność słynnego zakonnika z Torunia)
7. **50 milionów złotych** (od 2008)- kwota przekazana przez państwo na budowę Świątyni Opatrzności Bożej. Koszt budowy przekroczył już **ponad 200 milionów złotych**. Na dokończenie brakuje 30 mln zł.
8. **81 do 165 milionów złotych** – koszt dofinansowywania przez państwo podmiotów związanych z Ojcem Rydzykiem i zakonem Redemptorystów w Toruniu (od 2015 r.). Wszystko to zgodnie z dewizą wypowiedzianą przez Ojca w telewizji Trwam: „Ty też pracuj i też będziesz miał”.
9. **Państwo oraz samorządy dofinansowują również:**
 - zakłady opieki zdrowotnej prowadzone przez Kościół
 - renowację kościelnych zabytków
 - placówki oświatowe i wychowawcze
 - lokalne programy profilaktyczne, aktywizacyjne czy modernizacyjne

Nie istnieje żadna całościowa ewidencja bezpośrednich dotacji dla Kościoła ze strony budżetu państwa, samorządów, spółek Skarbu Państwa ani informacja dotycząca przydzielanych Kościołowi przez polskie urzędy dotacji z funduszy europejskich.

Przykłady pokazujące skalę zjawiska:

- W ramach jednego programu (52 projekty) rekomendowanego przez Ministerstwo Kultury łączna wartość dotacji z Unii to 733 miliony złotych.
16 zakwalifikowanych przez Ministerstwo projektów to wnioski złożone przez instytucje kościelne (30% wszystkich projektów).
Projekty Kościoła w tym programie otrzymały dotację unijną w wysokości 241 milionów złotych (32% całości środków z jednego programu rozdzielania dotacji).
<http://www.pois.gov.pl/strony/wiadomosci/fundusze-z-pois-na-kulture-az-25-nowych-projektow/>
- **Fundacja KGHM Polska Miedź (spółka państwowa)** w roku 2018 przekazała instytucjom Kościoła ponad 2,8 mln zł (15 % z wydanych przez nią w 2018 r. 18,5 mln złotych)
- **Warto wspomnieć, że Skarb Państwa zarządza co najmniej 432 spółkami;** nie istnieją dokładne dane określające, które z tych spółek przekazują fundusze na rzecz Kościoła

Przytoczone przykłady to zaledwie wierzchołek góry lodowej w ramach uprzywilejowania i transferów publicznych pieniędzy do instytucji kościelnych w Polsce.

MAJĄTEK I NIEKTÓRE PRZYWILEJE FINANSOWE KOŚCIOŁA W POLSCE

1. **Kościół jest największym prywatnym posiadaczem ziemi i lasów** (a drugim po Skarbie Państwa).

160 tys. ha – co najmniej taka jest powierzchnia gruntów kościelnych. To więcej niż połowa obszaru Puszczy Białowieskiej (308 tys. ha).

Posiadane grunty umożliwiają:

- uzyskiwanie bezpośrednich dopłat z Unii Europejskiej (szacunki mówią o 80mln zł rocznie)
- oddawanie ziemi w dzierżawę, ponieważ Kościół z reguły nie zajmuje się produkcją rolną.

Dochody z tytułu dzierżaw są nieopodatkowane w wypadku Kościoła.

2. **Kościół jest właścicielem:**

- **ponad 17 tysięcy kościołów i kaplic**, co umożliwia:
 - wynajmowanie pomieszczeń przy kościołach
 - podpisywanie umów z operatorami telefonii komórkowej oraz dostawcami sygnału internetowego i instalację urządzeń nadawczych na kościelnych wieżach

Dochody z tego tytułu nie są opodatkowane.

Kościół jest również zwolniony z płacenia podatku od nieruchomości.

- **1700** – przedszkoli, szkół podstawowych i średnich (2011)
- **69** – szkół wyższych i uniwersytetów (2011) – dotowanych przez państwo
- **120 wydawnictw oraz ponad 300 gazet i czasopism** (stan w roku 2011)
- **50 rozgłośni radiowych oraz 1 stacji telewizyjnej** (2011)

Rozgłośnie kościelne nie ponoszą opłat koncesyjnych jako nadawcy społeczni. Warto wiedzieć, **że roczny koszt ogólnopolskiej koncesji radiowej to ponad 6 milionów złotych. Tyle na przykład oszczędza rocznie radio Maryja.**

3. Kościół posiada w całej Polsce nieustaloną liczbę nieruchomości komercyjnych i mieszkalnych, niezwiązanych bezpośrednio z działaniami religijnymi, np.:

- Roma Office Center w Warszawie (12 tys. m², koszt budowy 24 mln \$)
- Nycz Towers – obecnie trwa batalia o powstanie mającego mierzyć 170 metrów wieżowca, którego budowa będzie kosztować 150 mln euro (650 milionów zł), Diecezja warszawska ma 55% udziałów w inwestycji.

Kościół nie musi płacić podatków od dochodów z wynajmów, ponieważ przeznaczają je na „cele misyjne”. W niektórych miastach (np. Kraków – Stare Miasto, Wrocław – Ostrów Tumski) istnieją niemal eksterytorialne dzielnice, obejmujące budynki mieszkalne, biurowe i komercyjne należące do Kościoła.

4. **Osobną kategorię stanowią obiekty nazywane Domami Pielgrzyma** (domami rekolekcyjnymi, domami spotkań duchowych itp.), które są w istocie niezwykle dochodowymi kompleksami hotelowymi z zapleczem do organizowania wesel czy konferencji. Przeznaczenie tych dochodów na „cele religijne” powoduje, że są one zwolnione z opodatkowania.

Polecamy obejrzenie zdjęć Domu Pielgrzyma „Arka” w Licheniu, czy hotelu Wit Stwosz w Krakowie, aby docenić „skromność” tych przybytków wiary.

SKALA ZWOLNIEŃ PODATKOWYCH Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ KOŚCIOŁA ORAZ DOCHODÓW OSOBISTYCH KSIĘŻY

- W roku 2013 osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą zapłaciły 28 miliardów złotych podatku CIT (money.pl).
- W tym samym okresie **firmy kościelne zapłaciły jedynie 78 tys. zł podatku CIT.**

W tym samym opracowaniu, opartym o dane z Ministerstwa Finansów, podano, że w roku 2013 osoby fizyczne zapłaciły łącznie 53,2 miliardów podatku dochodowego (PIT).

- Oznacza to, że każdy podatnik zapłacił średnio 2,184 zł.

Duchowni katolicycy płacący podatek zryczałtowany zapłacili za ten sam okres 13,3 mln zł.

- Każdy ksiądz wniósł więc do skarbu państwa **236 zł podatku dochodowego – ponad 9 razy mniej niż statystyczny podatnik.**

Przypomnijmy, że suma zapłaconych przez Kościół podatków CIT i PIT (78 tys. zł + 13,3 mln zł) dotyczy instytucji, której przychody wynoszą rocznie 8 miliardów złotych.

Dla porównania:

- Sieć Rossmann (7,7 miliarda zł przychodów) zapłaciła 171 milionów podatku CIT (2015)
- Sieć Castorama (6,5 miliarda zł przychodów) zapłaciła 84 miliony podatku CIT (2015)

„COŁASKA” – ZWOLNIONE Z PODATKÓW

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi instytucje religijne nie mają obowiązku prowadzenia ewidencji oraz płacenia podatków od:

- dochodów z „tacy”
- opłat z tytułu chrztów, udzielanych ślubów, pierwszej komunii, bierzmowania, pogrzebów, „wypominek” i intencji mszalnych
- kwot zebranych w czasie „kolędy”
- różnych czynności prawnych – na przykład unieważniania małżeństw
- opłat z tytułu „pokropków” – czyli udziału w „poświęcaniu” przeróżnych przedsięwzięć (np. otwarcia sklepu IKEA, Media Markt itd.)

Zbiórki publiczne organizowane przez Kościół nie podlegają kontroli ze strony państwa.

DAROWIZNY I ULGI CELNE

- darowizny na kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą można w całości odliczyć od dochodu (czyli od tej kwoty nie zapłaci się podatku), zaś Kościół nie musi szczegółowo wykazywać sposobu wydatkowania tych darowizn
- darowizny na „cele kultu” (religijne) umożliwiają odliczenie do 6% dochodu od podatku
- dary na cele kultowe - zwolnione z opłat celnych. Z powodu masowego sprowadzania aut osobowych „na cele religijne”, w roku 1998 zlikwidowano ulgę, pozostawiając na liście zwolnień jedynie samochody dostawcze i ciężarowe

DEWOCJONALIA RÓWNIEŻ BEZ PODATKÓW

Sprzedaż:

- „obrazków”, broszur, gazet, czasopism
- świece i opłatki
- pamiętek

Innymi słowy – cała działalność handlowa, obywatelska się w ramach Kościoła, nie podlega ewidencji ani opodatkowaniu.

ŹRÓDŁA MAJĄTKU KOŚCIOŁA

1. Rekompensaty w postaci ziemi przekazywanej przez państwo od roku 1991:

Każdy dom zakonny otrzymywał 5 ha, parafie – po 15 ha, diecezje i seminaria – po 50 ha. Brak kontroli i ewidencji umożliwiał kilkukrotne występowanie o ziemię przez te same parafie, które sprzedawały później otrzymane grunty i ponownie zgłaszały wnioski o rekompensaty.

2. Komisja Majątkowa (1989-2011) – spektakularny przykład uprzywilejowania Kościoła w relacjach z państwem polskim:

- brak możliwości odwołania od decyzji Komisji
 - interesy Kościoła - w wielu sprawach reprezentowane przed Komisją przez byłego oficera SB (skazanego za korupcję)
 - niestaranne prowadzenie ewidencji przez Komisję (akta 57 spraw zaginęły)
 - 3063 wniosków złożonych przez stronę kościelną; 3593 decyzje wydane przez Komisję
- Brak troski o interesy państwa spowodował, że niektórzy z wnioskodawców otrzymali rekompensaty dwukrotnie (np. Zakon Cystersów w Krakowie); przyznawano także rekompensaty na postawie zaniżonych wycen, ze znaczną szkodą dla Skarbu Państwa.

W sumie Komisja Majątkowa przyznała Kościołowi:

- 143,5 mln złotych odszkodowań w gotówce
- ponad 500 nieruchomości o powierzchni co najmniej 66 tysięcy ha i szacunkowej wartości 5 mld zł.

3. Zakupy ziemi z bonifikatą sięgającą 98% – teoretycznie na cele misyjne Kościoła:

Przykładem takiej działalności jest np. hodowla danieli przez arcybiskupa Głodzia na terenie kupionej z bonifikatą działki w Gdańsku.

WYBRANE PRZYKŁADY BRAKU EWIDENCJI PRZYCHODÓW ORAZ OPODATKOWANIA

Zdumiewające zasoby finansowe duchownych:

1. Arcybiskup Głódź rezyduje w pałacu w Bobrowce wraz z posiadłością o powierzchni 21 ha. Same grunty są warte około 2 mln zł.
2. Arcybiskup Juliusz Paetz jest właścicielem wartego ponad milion Euro (ok.4,3 mln zł) luksusowego apartamentu w centrum Rzymu.
3. W 2017 r. grupa oszustów wypłaciła z konta gdańskiego księdza ponad 2 mln złotych; nie wyjaśniono, skąd duchowny czerpał środki finansowe wpłacane na konto.
4. Sprawa proboszcza z Kielna, ks. Franciszka Rompy, opisana przez Gazetę Wyborczą w roku 2018:
 - w latach 1990- 2017 proboszcz nie wpłacił na konto parafii ani złotówki z tytułu zbiórek na tacę, chrzciny, pogrzebów itd.
 - proboszcz sprzedał prawie całą ziemię parafialną (38,5 ha) za ponad 4 mln złotych. Pieniądze ze sprzedaży ziemi nie zasilily kasy parafii; proboszcz miał za to w 2014 r. 2 mercedesy oraz prywatną lokatę na 1,4 mln złotych.

Dzięki działaniom zbulwersowanych parafian, którzy od roku 2007 informowali kurię w Gdańsku o możliwych nadużyciach, w 2017r. ksiądz Rompa oddał parafii 1 mln zł oraz 150 tys. na

spłatę parafialnych długów. Jest to jedyny znany w Polsce przypadek zwrotu pieniędzy parafii przez osobę duchowną.

ŹRÓDŁA:

- **Bartyzel, J.W., Świecki wymiar Kościoła: Rzecz o przywilejach, 19.01.2017,** <https://liberte.pl/swiecki-wymiar-kosciola-rzecz-o-przywilejach/>
- **Bbidevelopment.pl, Roma Tower,** <http://bbidevelopment.pl/inwestycje/roma-tower/>
- **Dlugwdziecznosc.pl,** <http://www.dlugwdziecznosc.pl>
- **Ekai.pl, Kard. Nycz o potrzebach Kościoła w Polsce, 2.05.2013,** <https://ekai.pl/kard-nych-zo-potrzebach-kosciola-w-polsce/>
- **Gadawa, M., Proboszcz nie tylko się modli. Będzie też deweloperem?, 15.05.2018,** <https://gazetawroclawska.pl/proboszcz-nie-tylko-sie-modli-bedzie-tez-deweloperem/ar/13178644>
- **Gazeta.pl, O Rydzyk ma dobrą radę dla swoich przeciwników. „Pracuj i też będziesz miał”, 5.05.2019,** <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,24754213,o-rydzyk-ma-dobra-rade-dla-swoich-przeciwnikow-pracuj-i-tez.html#s=BoxOpCzol5>
- **Jakubowska, T., Ile nas kosztuje kościół?, 8.02.2012,** <http://www.rozbrat.org/w-sieci/3052-ile-nas-kosztuje-kosciol>
- **Lublin.pl, Fundacja KGHM Polska Miedź wyraźnie sprzyja Kościołowi, 6.03.2019,** <http://www.lubin.pl/fundacja-kghm-polska-miedz-wyraznie-sprzyja-kosciolowi/>
- **Łakowski, G., Zmowa milczenia wokół pensji biskupów. „Każda zachcianka jest spełniana”, 18.03.2018,** <https://wiadomosci.wp.pl/zmowa-milczenia-wokol-pensji-biskupow-kazda-zachcianka-jest-spealniana-6231302997063809a>
- **Łazarewicz, C., Prześwietlamy majątek Kościoła, 18.03.2018,** <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1509032,1,przeswietlamy-majatek-kosciola.read>
- **Markiewicz, T., Mikołajewska, B., Publiczna ofiara na Światowe Dni Młodzieży, 14.06.2016,** <https://oko.press/publiczna-ofiara-swiatowe-dni-mlodziezy/>
- **Mikołajewska, B., 80.921.021 złotych. Tyle publicznych pieniędzy trafiło za rządów PiS do spółek i fundacji związanych z o. Rydzykiem [WYLICZENIE], 23.05.2018,** <https://oko.press/80-921-021-zlotych-tyle-publicznych-pieniedzy-trafilo-za-rzadow-pis-do-spolek-i-fundacji-zwiazanych-z-o-rydzykiem-przedstawiamy-szczegolowe-wyliczenie/>
- **Money.pl, Podatki Kościoła. Chciałbyś płacić tylko 236 zł rocznie? Zostań księdzem, 6.10.2014,** <https://www.money.pl/gospodarka/wiadomosci/artukul/podatki-kosciola-chcialbys-placic-tylko-236-78,0,1631566.html>
- **Pacewicz, P., MEN: nauczanie religii kosztowało w 2018 roku 1,48 mld. OKO.press: katecheta zarabia średnio 4960 zł, 22.04.2019,** <https://oko.press/men-nauczanie-religii-kosztowalo-w-2018-r-148-mld-oko-press-katecheta-zarabia-srednio-4960-zl/>
- **Romaoc.pl, Roma Office Center. Budynek klasy “A” położony w centralnym obszarze biznesu,** <http://www.romaoc.pl/index.php/pl/>
- **Siedlecka, E., Świecka Polska?, 12.02.2019,** <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1781964,1,swiecka-polska.read>
- **Sowa, A., Ile zarabiają księża?, 18.09.2018,** <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1764232,1,ile-zarabiaja-ksieza.read>
- **Witwicka, K., Kościoły też płacą podatki. Tylko mniejsze, 4.10.2016,** <https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/980942,przywileje-podatkowe-kosciola.html>
- **Wójcik, M., Siedlecka, E., Droga sutanna. Ile kosztują etaty i emerytury księży i zakonnicy, 7.08.2014,** http://wyborcza.pl/1,75398,16439366,Droga_sutanna_Ile_kosztuja_etaty_i_emerytury_ksiezy.html

Źródła do kart CUDA / OPATRZNOŚĆ

- Księża należą do grupy zawodowej podwyższonego ryzyka związanego z uzależnieniem od alkoholu. Według specjalistów nawet co piąty ksiądz w Polsce jest dotknięty alkoholizmem. Kościół prowadzi własne ośrodki leczenia uzależnień, gdzie terapii poddawani są księża.**
 - Ozminkowski, V., Ja, ksiądz alkoholik, 18.11.2010, <https://www.newsweek.pl/polska/ksiazd-alkoholik-spowiedz-wieslawa-kondratowicza/xlr3qyc>
 - Różańska, D., Kościół chce, by Polacy wytrzeźwiali. Ale czy sam jest trzeźwy? „To pytanie to atak lobby producentów alkoholu”, 22.02.2018, <https://natemat.pl/230681,pijany-ksiazd-alkoholizm-w-kosciele-wciaz-jest-skrywanym-problemem>
- Na plebanii w Mnichowie wywiązała się bójka pomiędzy proboszczem a wikarym (według parafian nie był to pierwszy incydent tego rodzaju); w scyjsi wzięła również gospodyni proboszcza. Sprawa zakończyła się w sądzie.**
 - Pietrus, D., Afera w parafii Mnichów. Poznaj tajemnicę sobotniej nocy, 30.06.2018, <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/afery-w-parafii-mnichow-poznaj-tajemnice-sobotniej-nocy-wideo/ar/13287863>
 - Pociejowska-Gawęda, E., Bójka na plebanii w Mnichowie. Są akty oskarżenia, 6.02.2019, <http://www.radio.kielce.pl/post-81641>
- Patrz: punkt nr 2**
- Pijany biskup pomocniczy Archidiecezji Warszawskiej rozbił samochód o słup na warszawskiej Starówce; sąd skazał go na 8 miesięcy pracy społecznej i przejściowe odebranie prawa jazdy. Biskup elbląski spowodował po pijanemu wypadek, w którym ucierpiały 2 osoby, w tym 6-letnia dziewczynka. Biskup miał we krwi 0.8 promila alkoholu. Sąd skazał go na 1,5 roku więzienia w zawieszeniu, grzywnę oraz zakaz prowadzenia pojazdów przez rok.**
 - Brzezińska-Waleszczyk, M., Kościół i public relations. Jak bp Jarecki wychodził z alkoholowej sytuacji kryzysowej, 24.04.2015, <https://natemat.pl/140507,kosciol-i-public-relations-jak-bp-jarecki-wychodzil-z-sytuacji-kryzysowej>
 - Wyborcza.pl, Biskup elbląski kierował po pijanemu, 11.05.2003, <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/1,35612,1469723.html>
- W 2002 r. Rzeczpospolita opublikowała szokujący reportaż, opisujący wieloletnie molestowanie kleryków przez poznańskiego arcybiskupa. Mimo licznych ofiar i świadków, arcybiskup nigdy nie stanął przed sądem; nie spotkał go nawet ostracyzm ze strony środowiska. Ustąpił jedynie ze stanowiska oraz został odsunięty od posługi biskupiej; nadal pojawia się jednak na uroczystościach publicznych i mieszka w okazałej rezydencji (w komplecie z obsługą siostr zakonnych).**
 - Cieśla, W., Siał zgorzenie, chodzi z podniesioną głową. Kim jest abp Juliusz Paetz?, 12.04.2016, <https://www.newsweek.pl/polska/juliusz-paetz-oskarzany-o-molestowanie-klerykow-arcybiskupa/1pmyvw3>
- Powszechna jest już wiedza o wstrząsających przypadkach wykorzystywania dzieci przez duchownych Kościoła na całym świecie i w żadnym wypadku nie stanowi to tematu do żartów. Część hierarchów próbuje jednak umniejszać zbrodnie popełniane przez kolegów czy też przedstawiać „szerszą perspektywę”; jeden z arcybiskupów wywołał burzę medialną, kiedy wytłumaczył dziennikarzom, iż rozwody miałyby stanowić źródło pedofilii, jako że „(...)kiedy dziecko szuka miłości. Ono**

Ignie, ono szuka. I zagubi się samo i jeszcze tego drugiego człowieka wciąga”. Słowa arcybiskupa pozostawiam bez komentarza.

- Tvn24.pl, Abp Michalik o pedofilii: Dziecko Ignie, drugiego człowieka wciąga, 8.10.2013, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/abp-michalik-o-pedofilii-dziecko-ignie-drugiego-czlowieka-wciaiga,361169.html>
- Według badań naukowych 60 % duchownych jest związanych z kobietami, a 15 % ma dzieci. Skala zjawiska jest tak potężna, że Kościół oficjalnie prowadzi fundusz alimentacyjny na rzecz dzieci księży.**
 - Czupryn, A., Sekretne życie księży, 30.01.2009, <https://polskatimes.pl/sekretne-zycie-ksiezy/ar/81729/3>
 - Dzierżanowski, M., Dzieci księży przerywają milczenie, 21.10.2018, <https://www.wprost.pl/tygodnik/10162470/dzieci-ksiezy-przerywaja-milczenie.html>
 - Harbuz, N., Jak polscy księża omijają celibat?, 21.09.2017, <https://magazyn.wp.pl/artukul/jak-polscy-ksieza-omijaja-celibat>
 - Należące do Archidiecezji Gdańskiej wydawnictwo Stella Maris (szersze omówienie słynnej afery – nr 20–) otrzymało w 2007 r. zwrot podatku VAT za transakcje przeprowadzone w latach 1999-2002 oraz odsetki w wysokości niemal 7 mln zł – Kościół ma prawo do zwolnienia z podatku od prowadzonych przez siebie interesów. W 2013 r. gdański Sąd Okręgowy orzekł, że odsetki wypłacono bezpodstawnie i nakazał ich zwrot, co bardzo nie spodobało się Archidiecezji (jej przedstawiciele argumentowali, iż cała zwrócona kwota została wydana na bieżące potrzeby).**
 - Kłos, Ł., Afera Stella Maris: Archidiecezja Gdańska musi oddać 6,7 mln zł Skarbowi Państwa, 20.11.2013, <https://dziennikbałtycki.pl/afery-stella-maris-archidiecezja-gdanska-musi-oddac-67-mln-zl-skarbowi-panstwa/ar/1046664>
 - W latach 1999–2001 salezianie z Lubina wyłudzili z banku kredyty na ponad 400 mln zł, posługując się sfałszowanymi dokumentami bankowymi oraz wymuszając na parafianach pomoc w pozyskiwaniu kredytów (używając wiernych w charakterze tzw. słupów). Nie spłacili ponad 100 mln zł. Przez sprawę przewinął się słynny gangster Baranina, którego jeden z księży zatrudnił do „odzyskania” pieniędzy straconych na nietrafionych inwestycjach giełdowych. W 2012 r. zapadły wyroki w sprawie wytoczonej naciągaczom – siedmiu z dwunastu oskarżonych zostało uniewinnionych, pozostali zostali skazani na kary od 8 do 1,5 roku więzienia (część wyroków – w zawieszeniu) oraz grzywny (od 3 do 50 tys. zł).**
 - Kanikowski, P., Księża idą do więzienia. Wyroki w aferze salezjańskiej, 23.11.2012, <http://24legnica.pl/ksieza-ida-do-wiezienia-wyroki-w-afery-salezjanskiej/>
 - Rożański, M., Salezianie wyłudzili kredyt na ponad 400 mln zł. Teraz idą za kraty, 24.11.2012, <https://gazetawroclawska.pl/salezianie-wyludzili-kredyt-na-ponad-400-mln-zl-teraz-ida-za-kraty/ar/705953>
 - Kościół nie jest objęty jawnością dochodów, w związku z czym nie wiadomo, ile dokładnie zarabia kuria na zbiórkach na tacę, sakramentach, darowiznach itp., zwłaszcza, że są to dochody nieopodatkowane. Wszelkie dane są fragmentaryczne, jednak nawet na ich podstawie można stworzyć sobie obraz majątku, jaki udaje się gromadzić Kościołowi.**
 - Witwicka, K., Kościoły też płacą podatki. Tylko mniejsze, 4.10.2016, <https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/980942,przywileje-podatkowe-kosciola.html>

11. **Polski Kościół sankcjonuje łowiectwo oraz wspiera myśliwych – niemal wszystkie okręgi i koła łowieckie mają własnych kapelanów. Duchowni odpowiadają msze w intencji myśliwych, święcą upolowane zwierzęta i osobiście uczestniczą w polowaniach; myśliwi składają także ofiary z zabitych zwierząt przed ołtarzem w czasie mszy leśnej. Etatowy Kapelan Lasów Państwowych (utrzymywany z budżetu państwa; pensja niejawną) jest zagorzałym myśliwym. Wytoczono mu sprawę sądową za posiadanie zwłok zwierząt pod ochroną – w tym puszczyka, wilka i rysia.**

- Cieśla, Wojciech, W „Newsweeku”: Kapelan Lasów Państwowych strzelał do chronionych zwierząt?, 11.09.2017, <https://www.newsweek.pl/polska/polityka/kapelan-lasow-panstwowych-ksiadz-tomasz-duszkiewicz/2z6jvwg>
- Jurszo, R., Sąd ma wątpliwości w sprawie „duszonego rysia” księdza kapelana Duszkiewicza, 24.08.2018, <https://oko.press/sad-ma-watpliwosci-w-sprawie-duszonego-rysia-ksiedza-kapelana-duszkiewicza/>
- Sowa, A., Myśliwi w sutannach, 18.08.2015, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/spoleczenstwo/1629589,1,mysliwi-w-sutannach.read>

12. **Polscy duchowni dzielą parafie, do których mogą trafić, na „Kuwejty” i „zestania”; podział podyktowany jest naturalnie potencjalnymi zarobkami, jakie można osiągnąć w danej parafii. W Kuwejcie początkujący ksiądz może zarabiać aż ok. 5 tys. zł, podczas gdy na zestaniu jego zarobki ledwie osiągają wysokość 1000 zł.**

- Długosz, M., Początkujący wikary wyciąga nawet 5 tys. miesięcznie. Cała prawda o zarobkach polskich księży, 1.10.2018, <https://innpoland.pl/146805,zarobki-polskich-ksiezy-wikary-moze-zarobic-nawet-5-tys-zl>

13. **Ksiądz – katecheta z Myszkowa (a zarazem członek Rady Polskich Egzorcystów), na wiadówce ostrzegał rodziców przed szatanem przypuszczającym atak na ich dzieci; jego zdaniem My Little Pony, Hello Kitty, a także min. Harry Potter oraz Kung Fu Panda to demoniczne twory, za pośrednictwem których szatan opanowuje dusze najmłodszych.**

- Wyborcza.pl, Klocki Lego narzędziem szatana? Ksiądz tłumaczy się z wykładu, 2.04.2014, http://pocznan.wyborcza.pl/poznan/1,36001,15727195,Klocki_Lego_narzedziem_szatana_Ksiadz_tlumaczy_sie.html
- Se.pl, KSIĄDZ Sławomir Kostrzewa z Wolsztyna: W Ludzikach LEGO jest szatan!, 31.03.2014, <https://www.se.pl/wiadomosci/polska/ksiadz-slawomir-kostrzewa-z-wolsztyna-w-ludzikach-lego-jest-szatan-aa-H6Bw-rjXr-YdZS.html>

14. **Proboszcz z Kasiny Wielkiej wzbudził oburzenie wśród parafian zakupem wartego 400 tys. zł Porsche Macan z 2017 r. Kiedy okazało się, że sprawy nie da się wyciszyć, ksiądz ogłosił decyzję o sprzedaży samochodu i przeznaczeniu zysku z transakcji do rozdysponowania przez Caritas (kierowany przez Archidiecezję Krakowską).**

- Przegaliński, A., Luksusowe porsche proboszcza zażenowało wiernych i internautów. Jest reakcja księdza, 8.11.2017, <https://wiadomosci.wp.pl/luksusowe-porsche-proboszcza-zazenowalo-wiernych-i-internautow-jest-reakcja-ksiedza-6185629323847809a>
- Tvn24.pl, Proboszcz jeździł porsche. Teraz zapowiada sprzedaż auta. „Bardzo przepraszam”, 8.11.2017, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/proboszcz-z-kasiny-wielkiej-sprzeda-porsche-jest-oswiadczenie,788512.html>

15. **W 2010 r. kościelna drukarnia w Kielcach otrzymała 1,2 mln zł z funduszy euro-**

pejskich. Pieniądze miały zostać przeznaczone na rozbudowę oraz wyposażenie przedsiębiorstwa w „nowoczesne oprogramowanie”.

- drukarnia.kielce.pl, Nowoczesna i innowacyjna drukarnia im. Adama Półtawskiego w Kielcach, <https://www.drukarnia.kielce.pl/aktualnosci/26-nowoczesna-i-innowacyjna-drukarnia-im-adama-poltawskiego-w-kielcach>

16. **Od kilkunastu lat wzrasta w Polsce zapotrzebowanie na rozwody kościelne. Kancelarie prawne rozwijają specjalizację w zakresie tego typu usług, jako że okazuje się to wysoce dochodowe – konsultacja to koszt ok 200zł, a przeprowadzenie całej sprawy może kosztować od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy zł. Koszt rozpoczęcia procedury w diecezji waha się od ok. 1000 do 3000 zł (pieniądze należy wpłacić do dwóch instancji, które mają stwierdzić nieważność małżeństwa; do unieważnienia wymagane są 2 pozytywne wyroki).**

- Janik, A., Rozwody kościelne. Jest ich coraz więcej, 6.09.2010, <https://pomorska.pl/rozwody-kościelne-jest-ich-coraz-wiecej/ar/7170889>
- Wp.pl, Ile kosztuje rozwód kościelny?, 9.05.2012, <https://finanse.wp.pl/ile-kosztuje-rozwod-kościelny-6114270326945921a>

17. **W 1983 Kazimierz D. udał się na swoją działkę w Oławie. Podwiązywał pomidory, kiedy zabrakło mu tasiemki, wobec czego udał się do altanki po zapasowy sznurek. W altance ujrzał Matkę Boską, która oznajmiła mu, iż ma uzdrawiać chorych. Pan Kazimierz wziął sobie polecenie do serca i zaczął przyjmować na działce interesantów (podobno pobłogosławił 100 tys. osób w ciągu pół roku), otrzymując od nich darowizny. Ponadto nawiązał ożywione kontakty z Matką Boską, która objawiała mu się średnio raz na miesiąc. W 1996 r. powstało Sanktuarium Matki Bożej Królowej Wszechświata Bożego Pokoju (w jednej z licznych konwersacji Matka Boska wyraziła życzenie, aby na terenie działki pana Kazimierza wybudowano kościół), finansowane i budowane przez wyznawców „Cudu na Działkach”. Od roku 1983 Kościół Katolicki uparcie odmawiał uznania cudu, nakładając nawet na pana Kazimierza oraz pielgrzymów anatemę. W 2005 r., po śmierci pana Kazimierza, Kościół nagle uznał „Cud na Działkach” za prawowity, poświęcił Sanktuarium oraz przejął w posiadanie całą posesję razem z pielgrzymami i wiernymi.**

- Gazeta.olawa.pl, Cud na działkach, 8.06.2018, <https://gazeta-olawa.pl/historia/77955-cud-na-dzialkach/>
- Mazan, W., Schizma w Oławie. Jak pewien działkowiec porwał tłumy i niemal dokonał podziału w polskim Kościele, 2016, <http://weekend.gazeta.pl/weekend/1,152121,20566003,schizma-w-olawie-jak-pewien-dzialkowiec-porwal-tlumy-i-niemal.html>

18. **Proboszcz z parafii św. Wojciecha w Elblągu polecił rodzicom, by przed uroczystością rocznicy komunii wpłacili po 50 zł za dziecko „na dekorację świątyni”. Część rodziców nie uregulowała należności, wobec czego ksiądz postanowił nie dopuścić ich dzieci do sakramentu. Jedna z dziewczynek pomimo tego pojawiła się na próbie przed uroczystością, a proboszcz wyrzucił ją z kościoła.**

- Gašior, M., Proboszcz nie dopuścił dziewczynki do rocznicy komunii, bo nie dostał 50 złotych. „Wyrzucił ją z Kościoła podczas próby”, 9.06.2013, <https://natemat.pl/64117,proboszcz-nie-dopuscil-dziewczynki-do-komunii-bo-nie-dostal-50-zlotych-wyrzucil-ja-z-kościola-podczas-proby>